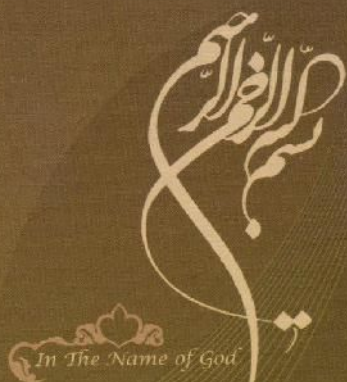

« فهرست مطالب »

شماره صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۱	مهمترین عوامل جهت افزایش رانندگی گاوهای شیری
۱	اهداف اصلاح نژاد گاو
۲	مراحل اصلاح نژاد گاوهای شیری
۲	ارزیابی تیپ در گاو شیری
۴	کارت های امتیازدهی گاوهای شیری
۷	شروع ارزیابی تیپ گاو شیری
۱۴	شکل کلی و ظرفیت بدن گاو شیری
۱۷	کیل یا لگن گاو شیری
۲۰	دست و پای گاو شیری
۲۲	سیستم پستانی گاو شیری
۲۶	خصوصیات شیرداری گاو شیری
۲۷	برخی از بیماریهای مهم زنیکی در گاو
۲۸	بخشی از فعالیت های کمیته فنی اتحادیه گاوداران خراسان رضوی

مشهد: بلوار وکیل آباد - بلوار امامت - نیش امامت ۱۴ - شماره ۲
فکس: ۰۵۱۱-۶۰۵۱۰۹۲
تلفن: ۶۰۴۹۹۰۸-۶۰۴۰۹۵۲-۶۰۴۱۰۴۳-۶۰۴۵۶۳۲
www.kdfu.opg / kdfu68@yahoo.com

نام کتاب: ارزیابی تیپ در گاوهای شیری
تدوین: اتحادیه گاوداران خراسان رضوی
نویسندگان: دکتر حسن چراغی / مهندس عبدالله نوروزیان
ویراستار: میترا مزینانی
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
طراحی و صفحه آرایی: روزبه ۴۰-۸۴۶۸۸۳۷
چاپ: دقت
قیمت: ۷۰۰ تومان
سال چاپ: ۱۳۹۱

مقدمه

برای تغذیه و اصلاح نژاد بهتر و غلبه بر مشکلات مدیریتی گاودار باید بتواند گاو خویش را نظاره نموده و مورد ارزیابی قرار دهد. اگر گاودار نتواند دام های خویش را بصورت انفرادی یا گله ای ارزیابی نموده و درباره ی آنها قضاوت نماید در آن صورت فاقد یکی از اساسی ترین ابزار کار برای یک مدیریت موفق خواهد بود. اینگونه دانش ها که بطور عملی مورد استفاده قرار می گیرند در انتخاب اساسی گاو به منظور خرید و فروش، حذف از گله برای تقویت سایر افراد گله و بالا بردن متوسط تولید، انتخاب گاو نر برای گله و رسیدگی به گاوها برای حفظ و نگهداشتن حداکثر میزان تولید فارم موثر واقع می گردد.

مهمترین عوامل جهت افزایش واندمان گاوهای شیری

- کم کردن مشکلات گله از نظر عواملی که سبب کاهش حجم شیر و هزینه ی اضافی درمان، کاهش کیفیت شیر، کاهش واندمان ها و رعایت نشدن استانداردها می گردد.
- افزایش کیفیت تلبه ها و جوانه های گله:
- تکته قابل توجه این است که برای دستیابی به چنین گله ای باید متحمل هزینه بیشتری شد ولی مطمئناً با کار اصلاح نژادی صحیح آینده گله را تضمین و چند برابر هزینه های انجام شده را پاسخ خواهیم گرفت.

اهداف اصلاح نژاد گله

- حذف دام های نامطلوب
- حفظ دام های مطلوب با افزایش توراث بالا (تعیین والدین برتر)
- افزایش طول عمر اقتصادی گاوها (ماندگاری گاو در گله)
- باروری بهتر

مراحل اصلاح نژاد گاوهای شیری

اصلاح نژاد و پرورش گاو شیری ممتاز شامل مراحل زیر می باشد

- ثبت مشخصات
- رکوردرگیری شیر
- ارزیابی تپ گاوها و تلبه ها
- انتخاب اسپرم مناسب

یک گاودار خوب می داند که چه صفاتی برای یک عمر مفید طولانی و تولید زیاد مورد نیاز بوده و چه صفاتی را برای جلوگیری از وقوع مسائل مربوط به دست و پا و ناراحتی های پستان بایستی مورد توجه قرار دهد. برای موفقیت در ارزیابی و قرار دادن هر فرد گله در کلاس مربوط به خود، شخص بایستی دانش کافی در شناخت فرم دلخواه برای تمام قسمتهای بدن حیوان را داشته باشد داشتن صفات استاندارد و یا ایده آل امکان مقایسه ی صحیح و فراهم می سازد.

تکنیک قضاوت بر پایه ی دقت نظر در انتخاب فرم و استاندارد و یا الگوی معین بنا گردیده است. در ابتدا ارزیابی توانایی خود را مشاهده ی سریع و دقیق دام با سازماندهی تمام نقاط خوب و بد آن در ضمیر خویش ترسیم کرده تا بتواند قضاوت سالمی بر پایه ی دلایل علمی روشن ارائه دهد.

تصمیم نهایی بر مبنای ارائه دلایل علمی و قضاوت خوب در مقایسه ی دامها با دام استاندارد و یا ایده آل گرفته می شود. بنابراین قضاوت به تجربه ی خوب و تعلیم عالی در تمام سطوح نیازمند است.

ارزیابی تپ در گاو شیری تپ

مجموعه ایده آل یا استاندارد خصوصیات فیزیکی بدن دام است. اهمیت تپ امروزه بیش از هر موقع دیگری است زیرا به میزان کنترل بیماریها این اجازه را داده است تا مخصوصاً "بهترین ماده گاوها را برای تولیدات زیاد و عمر مفید طولانی داشته باشیم. توسعه ی عملی انتقال چنین باعث شده تا تولید نتایج بیشماری از ماده گاوهای قهرمان ادامه پیدا کند. تپ خوب همراه با اصلاح نژاد در جهت تولید زیاد بوجود آوردن مقاومت به بیماری ها و مراحل شناخته شده ی مدیریت این امکان را بوجود آورده است تا بهره گیری کافی از حیوانات دارای صفات برجسته فراهم آید

وراثت پذیری

ارزیابی تپ معایب و محاسن یا نقاط قدرت ضعف هر دام را مشخص می کند ولی وراثت پذیری سرعت اصلاح پذیری را برای هر صفت اعلام می دارد که با توجه به آن طول مدت رفع نقص و بهبود آن قابل تخمین می باشد هر چه وراثت پذیری یک صفت بالاتر باشد امکان اصلاح و بهبودی آن صفت سریعتر و امکان پذیرتر می باشد بطور مثال با توجه به جدول وراثت پذیری زیر صفت قد به دلیل وراثت پذیری بالا در مدت زمان کوتاه تری قابل اصلاح است نسبت به صفات دیگر.

صفات	وراثت پذیری
قد	۴۲/۰
عمق بدن	۳۷/۰
زاویه کبش	۳۴/۰
استحکام بدنی	۳۱/۰
فرم شیردازی	۲۹/۰
اتصال جلویی	۲۹/۰
امیازنهایی	۲۹/۰
ارتفاع پستان عقب	۲۸/۰
عمق پستان	۲۸/۰
عرض کبش	۲۶/۰
استقرار سر پستانک ها	۲۶/۰
طول سر پستانک ها	۲۶/۰
اتصال میانی پستان	۲۴/۰
عرض پستان عقب	۲۳/۰
زاویه پا از جلو	۲۱/۰
دست و پا	۲۱/۰
زاویه سم	۱۵/۰
قرار گرفتن پاها عقب	۱۱/۰

کارت های امتیاز دهی گاوهای شیری

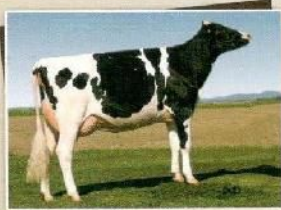
این کارت ها از بخش های زیر تشکیل شده اند

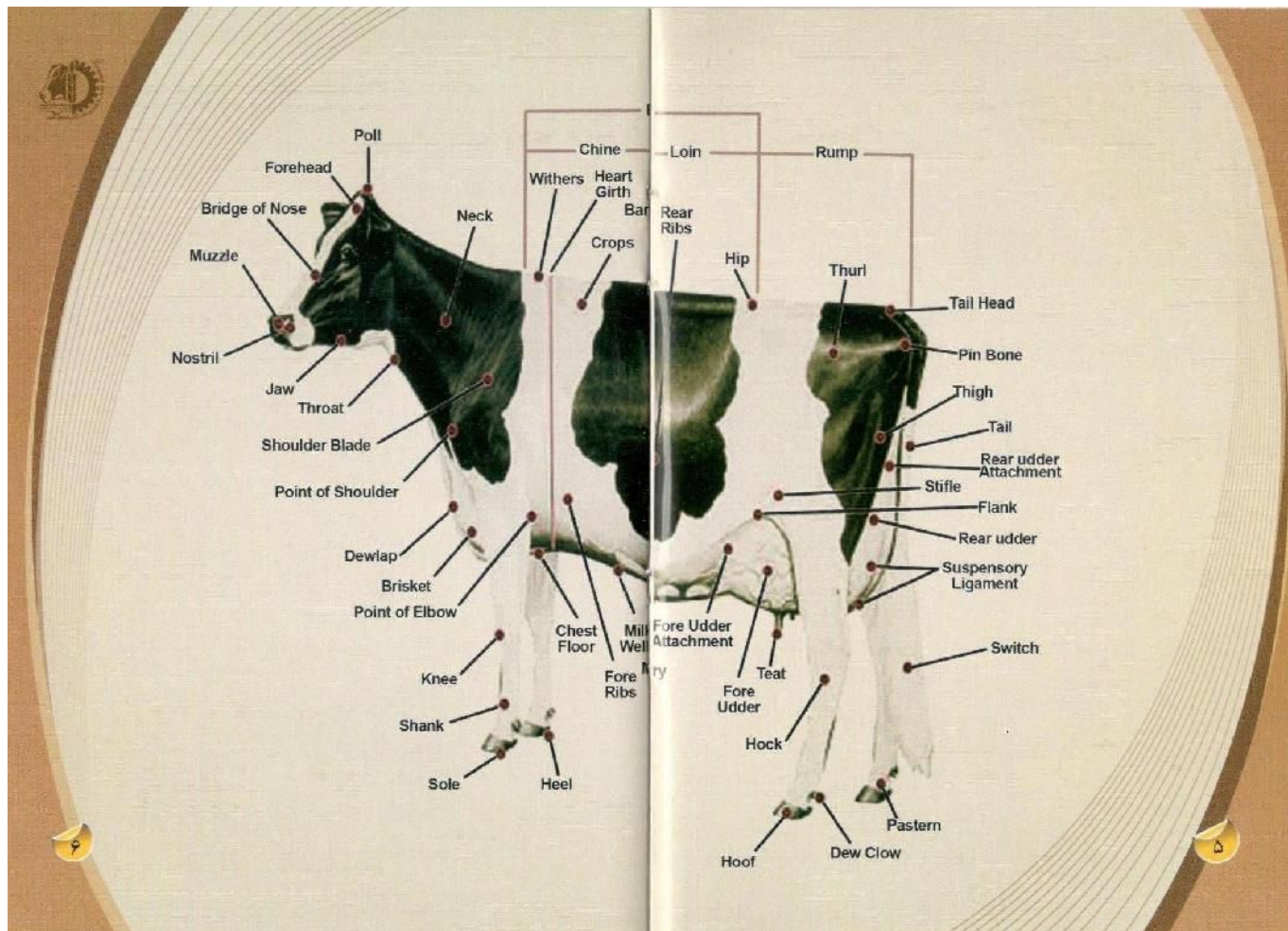
- مشخصات گاودار: شامل: نام و نام خانوادگی؛ استان؛ شهر و نشانی دقیق محل گاوداری مورد نظر
- مشخصات گاو شیری: شامل: تاریخ تولد؛ معرفی پدر و مادر؛ دوره شیردازی
- نام و کد ارزیابی: از آنجا که عملیات ارزیابی تپ گاوهای شیری بستگی زیادی به میزان مهارت و تجربه فرد ارزیاب دارد از این رو نام و کد اختصاص یافته به ارزیاب در کارت امتیاز دهی آورده می شود.
- تاریخ آخرین زایمان گاو و تاریخ ارزیابی: برای ارزیابی تپ گاوهای شیری حداقل باید ۲۵ تا ۳۰ روز و حداکثر ۲۴۰ روز از زایمان گذشته باشد با مشخص شدن تاریخ آخرین زایمان و تاریخ ارزیابی محدوده زمانی مجاز ارزیابی کنترل می شود.
- ساعت ارزیابی، ساعت آخرین شیر دوشی: بهترین زمان ارزیابی، در گله های ۳ بار دوشش ۴ ساعت بعد از شیر دوشی و در گله های ۲ بار دوشش ۶ ساعت بعد از شیر دوشی می باشد.

ارزیابی صفات

معایب

ارزیابی گاوهای شیری از نظر اولویت به ترتیب: زایش اول و دوم و سوم می باشد.

شروع ارزیابی تیپ گاو شیری

شناخت تیپ ایده آل بدن گاو شیری

سر و گردن ایده آل

سر می بایست دارای طول متوسط، خوش تراش و قوی، پوزه باید پهن و بزرگ، سوراخ های بینی فراخ و عریض و لبها بایستی عضلانی باشند. این خصوصیات حالت و وضعیت قوی، قابلیت و توان بر خورداری از تغذیه ی خوب و سیستم تنفسی رضایت بخش را نتیجه می دهند. آرواره های ظریف اما قوی دلالت بر لطافت توام با قدرت را داشته و برای مصرف و جوش حجم زیادی از علوفه و در نتیجه تولید فوق العاده شیر نقش اساسی را ایفا می نمایند. چشم های براق و خوش حالت با ظاهری رام و ملایم نشانگر سلامتی کامل و توانایی حیوان می باشد. پیشانی وسیع ظریف و نسبتاً مقعر شاخص نژاد دام و همین طور خاصیت شیرواری آن است. به خصوصیات ایده آل سر می بایست پل مستقیم بینی پیشانی عمیق و عریض، گوشهایی با اندازه ی متوسط که عکس العملی هوشیارانه داشته و به سر گیرایی و توازن می بخشد را نیز اضافه نمود.

شاخ

وسيله ی برای ضرب و جرح سایر گاوها و حتی گاوداران است بنابراین از نظر اقتصادی دام ها بایستی در سنین مناسب شاخ برداری شده و یا با بهره گیری از مسائل ژنتیکی و انتخاب صفات بی شاخی امکان رشد و نمو شاخ را از دام سلب نمود.

* گردن

باید بلند، ظریف، خوش تراش و خوش ترکیب و قوی بوده و از یک سو به سر بطور مرتب و شکلی و از سوی دیگر به شانه ها و سینه ف صاف و یکپارچه و غیر محسوس اتصال باید خوش ترکیبی گلو و غبغب نیز از فاکتورهایی است که به آرامشگی و شکل بدن اضافه می نماید ناحیه ی گردن از آنجا که موید صفات شیر واری دام محسوب می گردد بسیار حائز اهمیت است گردن کوتاه، کلفت، فشرده و یا خشن غالباً نشان دهنده ضعف در صفات شیر واری و فقدان قابلیت تولید حیوان است. تشریح توصیفات مشابهی را نیز در مورد سر و گردن در گاو تر می توان بکار برد. متنها گاوهای تر دارای سر قوی تر بوده و خصائص نرینگی آنها در سرشان به وضوح آشکار است. گاوهای تر دارای شاخ متوسط بوده و ناحیه ی سینه آنها متصل به گردنی به مراتب قوی تر از ماده گاو می باشد.

* شانه ایده آل

در ماده گاو شیری شانه ی ایده آل بصورت تیز، واضح و ظریف و محل اتصال آن به جدو گاه در آخرین حد شانه صاف و یکپارچه می باشد، این مورد در بازدید از قسمت عقب حیوان و نیز بخشی از آن در بازدید از پهلو قابل رویت است. صافی و یکپارچگی اتصال تیغه های شانه به دیواره ی قفسه ی سینه و جدو گاه باعث می شود تا در مجموع اتصال ناحیه ی گردن به بدن نیز بطور مرتب و صاف صورت پذیرد. تیغه شانه باید بلند بوده تا بطور قابل توجهی عمق ناحیه عمومی شانه را که از پایین ترین قسمت (نقطه ی شانه) تا بالاترین آن (جدو گاه) امتداد پیدا کرده است نشان دهند. تیغه ها به سمت بالا تدریجاً بایستی پهن گردند. نقطه ی شانه باید ظریف، صاف و آمیختگی و اتصال مناسبی داشته و خیلی بر جسته باشد استحکام، قدرت و نرمی در اتصال شانه اهمیت دارد چرا که در زمان حرکت دام به تیغه های شانه اجازه می دهند تا حرکاتی نرم و هماهنگ از خود نشان دهند و در زمان ایستادن و سکون دام از بوجود آمدن حالت شانه های بال مانند که از اتصالات سست شانه ناشی می شود جلوگیری می نماید.

* دست و پای ایده آل

طرز مناسب راه رفتن برای تقارن و زیبایی بدن بسیار لازم بوده و نشانگر خوش اندامی، هماهنگی و توازن و وقار در دام است. پاها در مجموع مهمتر از دست ها بوده و در قضاوت تاکید بیشتری بر آنها می شود.

استخوان پای بایستی قوی و صاف، با استحکام زیاد، توام با ظرافت باشد این حالت مشخصه ی کیفیت خوب شیرواری است با استخوان تاندون، لیگامان و ساختمان عضلانی مناسب ترکیبی از یک بنیان اساسی برای توانایی هر چه بیشتر در حرکت یکنواخت و راحت فراهم می گردد در این جا استحکام استخوان نباید دلالت بر خشن بودن و زخمی آن پشماید برای بوجود آوردن کیفیت خوب مقاومت و دام در حیوان، استخوان های دست و پا می بایست سخت، یکنواخت، محکم، قوی و دارای اندازه ای متناسب با تیپ نژادی و وزن حیوان باشند، در بازدید از پهلوی مفصل خرگوشی باید واضح و عریض باشد قرار گرفتن صحیح پا ترکیبی از استخوان قوی موجبات ارتجاع و فنریت کافی ساق را فراهم آورده که خود هماهنگی و یکنواختی حرکت و تحمل وزن بدن را میسر می سازد بدینسان مفصل خرگوشی و سایر اتصالات نیز واضح و خوش تراش و عاری از هر گونه کلفتی و انباشتگی غیر طبیعی خواهند بود.

دنده های ایده آل

دنده های بلند و فزنی شکل ظرفیت حجمی را در بدن بوجود می آورند. دنده ها بایستی بلند، عمیق، پهن قوی و کماتی شکل باشند ظرفیت بدن بستگی به عمق، دوازا و میزان فنریت و یا حالت قوسی شکل هر کدام از دنده ها دارد از آنجائی که طول، عمق، و عرض در مجموع بر روی ظرفیت کل بدن تاثیر زیادی دارند بایستی به دقت مورد ارزیابی قرار گیرند.

خط پستی ایده آل (کمر و کپل)

خط پستی دلالت بر وضعیت کلی عضلات، سلامتی عمومی، چگونگی وضعیت دست و پا، همچنین ظرافت و قدرت و سایر خصوصیات حیوان دارد. گستردگی فرم سراسر ناحیه ی پشت و کمر یکی از شاخص های اصلی کیفیت شیرواری دام است قدرت چهار چوب بدنی نیز ممکن است از همین ناحیه مورد توجه قرار گیرد یک پشت قوی و مستقیم به بهبود سیستم پستانی، تولید مثل و گوارش کمک می کند ستون فقرات فرم دهنده ی پشت و حافظ و نگهدارنده ی نخاع می باشند هر گونه اختلال در مهره های ستون فقرات بر روی حالت و کیفیت دوام و پایداری دام، حتی قبل از سنین بلوغ تاثیر می گذارد.

خط پستی کامل از ناحیه جدوگاه شروع و به ناحیه ابتدای دم ختم گردیده و پشت و کپل را شامل می شود خط پستی می بایست تقریباً یک خط مستقیم باشد استخوان PIN باید کمی پایین تر از HIP قرار گیرد ناحیه ی پشت که از پشت مازه و کمر تشکیل یافته است باید قوی و مستقیم با مهره های ستون فقرات کاملاً مشخص می باشد. کمر باید پهن و عریض، قوی و تقریباً تراز باشد. ناحیه لگن و یا کپل، عریض و بلند و تا اندازه ای تراز، ایده آل است.

سیستم پستانی ایده آل

کارته های عقبی پستان باید بلند و عریض، قوی و در اتصال خریش صاف و یکنواخت بوده و نیز بایستی دارای عمق متوسط و ظرفیت زیاد باشند. کارته های عقبی معمولاً بطور تقریب ۶۰ درصد تمام شیر را تولید می کنند. پستان عقب بایستی بطور ملایم گرد بوده و بخاطر حفظ تعادل پستانی هر دو کارته دارای یک اندازه باشند. سر پستانک های عقبی بایستی بصورت عمودی و بازو به قائم از کف پستان و نزدیک گوشه های عقب و با فاصله مناسبی نسبت به یکدیگر آویخته باشند.

کف پستان عقبی در حالت ایده آل معمولاً دارای یک شکاف (شیار) کاملاً مشخص می باشد زیرا نشانگر لیگامان نگهدارنده قوی در پستان است. پستانی که دارای کف کاملاً مسطح باشد در پاره ای مواقع موجبات گسیختگی کف فراهم می گردد.

در اینجا وجود شیار یا شکاف عمیق باعث می گردد تا جای کافی در پستان مهیا گردد چرا که قبل و بعد از زایمان پستان به فضای بیشتری جهت تراکم و تورم نیاز داشته و در این حالت شیار عمیق از گسیختگی و جراحات پستانی جلوگیری خواهد نمود. بهر صورت کارته های عقبی پستان بایستی طوری قرار گرفته باشند که اتصال آنها با پستان جلویی (کارته های جلویی پستان) از هر نظر متناسب باشد. پستان جلویی (کارته های جلوی پستان) در ترکیب کلی تیپ بسیار مهم است. کارته های جلویی باید ظرفیت متناسبی داشته باشند. کف در پستان جلوی می بایست در همان سطح پستان عقب امتداد یابد. پستان جلویی ایده آل می بایست طولی در حد اعتدال داشته و قبل از اتصال به ملایمت و به تدریج به طرف بالا انحنا پیدا کرده باشد. همچنین می بایست بطور یکنواخت به بدن متصل گردد. یک اتصال قوی میتواند یک پستان پر تولید را برای چندین سال نگه داشته و از تشکیل بافت های غیر طبیعی و همین طور تشکیل ادم (خیز، تجمع مایعات لنفی) در آن جلوگیری نماید.

صفات تیپی مورد ارزیابی

۱ - شکل کلی و ظرفیت بدن (FRAME & CAPACITY) که شامل صفات زیر می باشد

- الف) قد و قامت (STATURE)
ب) اختلاف ارتفاع جلو و عقب بدن (HEIGHT OF FRONT END)
ج) عرض سینه (CHEST WIDTH)
د) عمق بدن (BODY DEPTH)
هـ) اندازه دور سینه در پشت دست ها (SIZE)
ی) کمر (LOIN)

الف) قد و قامت (STATURE)

اندازه گیری قد در ناحیه جدوگاه انجام می شود. قد با تولید رابطه مثبت دارد با عمر اقتصادی حیوان نیز رابطه مثبت دارد ولی نه ۱۰۰ درصد. گاوهای پر تولید بلند قد هستند اما بلند بودن بیش از حد سبب بیشتر شدن مشکلات دست و پا می گردد. در ایران برای اندازه گیری قد، فاصله بین جدوگاه تا سطح سنجیده می شود. اما در آمریکا از زوی استخوانهای هیپ تا سطح زمین اندازه گیری می شود.
قد مناسب جهت تلیسه ها ۱۲۸ تا ۱۳۰ سانتی متر، شکم اول ۱۴۰ سانتی متر و در گاوهای شکم سوم ۱۴۵ تا ۱۴۷ سانتی متر میباشد.

۱۴

هر دو کارتیبه های جلو باید یک اندازه و یک شکل بوده و با کارتیبه های عقب تشکیل یک پستان خوش فرم را بدهند. کف پستان بایستی یک شیار مختصری داشته باشد پستانک ها می بایست هم شکل و یکنواخت به زیر گوشه های کف پستان متصل باشند فاصله بین آنها نباید زیاده از حد معمول باشد بخاطر اینکه فاصله ی زیاد بین پستانک ها غالباً مشکلاتی را در هنگام کار یا ماشین شیر دوشی فراهم می سازد.

پستانک ها بایست بطور مستقیم از کف پستان به پایین آویزان شده اندازه ی آنها بایست متوسط و شکل آنها مناسب باشد این مسله خیلی مهم است زیرا در بیشتر موارد سایز و شکل پستانک و پستان همبستگی خوبی با کیفیت شیر واری حیوان دارند پستانک های نوک نیز سرعت تخلیه ی شیر را به نصف می رسانند ولی در عرض سلول های سوماتیک شیر در پستان هایی که اینگونه پستانک دارند کمتر بوده و استعداد ابتلا به بیماری نیز در آنها کمتر است کیفیت پستان مربوط به وضعیت بافت ترشچی در پستان می شود بافت ترشچی خوب می بایست نرم و قابل انعطاف اسفنجی و حساس بوده و در هر حال نبایستی در پستان نقاط سخت و بافت چربی و یا ادم (خیز) مشاهده شود ادم پستانی در زمان زایش یک تراکم غیر عادی و غیر طبیعی را در پستان بوجود آورده و تا مدتها غیر عادی و غیر طبیعی را در پستان بوجود آورده و تا مدتها بعد اثر آن باقی می ماند پستان گوشتی را می توان تقریباً پستانی ضعیف از نظر تولید شیر دانست.

۱۳

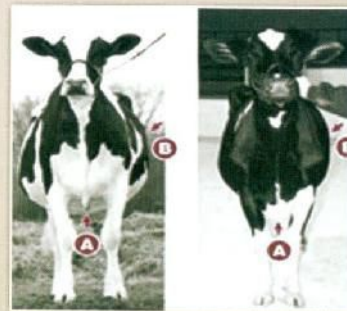
ب) اختلاف ارتفاع جلو و عقب بدن (HEIGHT OF FRONT END)

به اختلاف بین ارتفاع ناحیه جدوگاه تا سطح زمین و ارتفاع ناحیه هیپ تا سطح زمین گفته می شود اگر اختلاف صفر باشد امتیاز ۵ و ارتفاع منفی زیر ۵ و اختلاف ارتفاع مثبت بالای ۵ امتیاز می گیرد.

ج) عرض سینه (CHEST WIDTH)

منطقه بین دو دست در کف سینه که به آن عرض سینه گفته می شود فاکتور بسیار مهمی است. زیرا قلب و شش و غیره در این منطقه قرار دارد.

بهترین نمره ۷ می باشد (۵-۷) از انتخاب دام هایی با عرض سینه زیاد یا خیلی کم باید خودداری کرد. در کاتولوگ های آمریکایی به جای صفت عرض سینه از صفت قدرت (STRENGTH) استفاده می شود.

۱۵

د) عمق بدن (BODY DEPTH)

فاصله بین منطقه پشت تا زیر شکم در ابتدای دنده های آخر (چاله شیری) را عمق بدن گویند. عمق بدن تابعی از تولید حیوان نیست، اگر گاوی قابلیت تولید بالا داشته باشد می تواند با عمق بدن کم و با استفاده از کساستره بالا تولید بالایی نیز داشته باشد. اما باید در نظر داشت هرچه عمق بدن افزایش یابد

چون ظرفیت شکمبه افزایش می یابد توانایی برای تولید شیر نیز بالا میرود. عمق بدن با عمر اقتصادی حیوان رابطه مثبت دارد. کد مطلوب عمق بدن ۹-۷ می باشد.

هـ) اندازه دور سینه در پشت دست ها (SIZE)

عبارتست از محیط بدن در ناحیه قفسه سینه که با مترهای فلزی دور قفسه سینه (پشت دست های حیوان) اندازه گیری میشود. در تلیسه ها اندازه مناسب این صفت ۱۶۸ تا ۱۷۰ سانتی متر (۳۷۰-۳۹۰) کیلو گرم در شکم اول ۱۹۰ تا ۱۹۵ سانتی متر (معادل وزن ۵۲۰ کیلو گرم) شکم سوم ۲۰۵ سانتی متر (۶۵۰ تا ۶۷۰ کیلو گرم) میباشد. سایز متوسط مطلوب می باشد.

۱۶

ی) کمر (LOIN)

از ناحیه جلو گاه تا آخرین دنده دام را CHINE یا مازه گویند و از آخرین دنده دام تا استخوان هیپ را LOIN یا کمر می نامند. خط کمری در دام می بایست صاف یا کمی برآمده باشد و از استخوانهای هیپ کمی بالاتر قرار گیرد نمره مطلوب ۵-۹ می باشد کمر قوی و محکم در امتداد استخوان های HIP و کمی بالاتر قرار دارد و نمره مطلوب (۶-۵) می باشد. کمر محکم گاو را در هنگام ایستنی در تحمل وزن گوساله یاری می دهد.

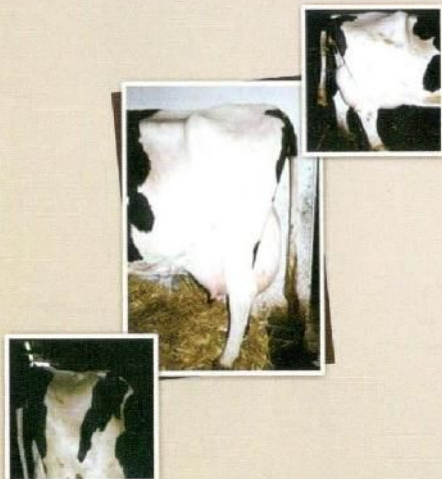
۲- کپل یا لگن (RUMP)؛ که شامل صفات زیر می باشد

- الف) زاویه یا شیب کپل (RUMP ANGLE) یا (PIN SETTING)
- ب) عرض لگن در ناحیه استخوان های (PIN WIDTH)
- ج) طول کپل (RUMP LENGTH)

الف) زاویه یا شیب کپل (RUMP ANGLE) یا (PIN SETTING)

محل استقرار و طرز قرار گرفتن استخوان PIN (استخوان نشیمنگاهی) نسبت به استخوان HIP (استخوان لگن) نشان دهنده زاویه یا شیب کپل میباشد و اختلاف ارتفاع HIP و PIN از سطح زمین اندازه زاویه کپل را حتی بصورت مثبت و یا منفی نشان میدهد.

در بهترین وضعیت PIN نسبت به HIP ۳-۴ سانتی متر پایین تر قرار میگیرد. اگر HIP بلند تر از PIN باشد (بیش از ۳ سانتی متر) اصطلاحاً گاو را LOW PIN و اگر PIN از HIP بلند تر باشد گاو را HIGH PIN نامیده شده و شیب کپل منفی خواهد بود. در LOW PIN پاها داسی می شوند پاشنه ضعیف می شود پشت دام بطرف عقب کشیده می شود استرس به گاو افزایش می یابد. در HIGH PIN سخت زایی، راست شدن پاها، کشیده شدن دم به طرف بالا، فشار به کمر، استرس به گاو را خواهیم داشت.

۱۸

۱۷

۴- دست و پا (LEG & FEET) که شامل صفات زیر می باشد

- الف) زاویه سم (FOOT ANGLE)
- ب) استقرار پاها از دید پهلو (REAR LEGS SIDE VIEW)
- ج) استقرار پاها از دید عقب (REAR LEGS REAR VIEW)

الف) زاویه سم (FOOT ANGLE)

زاویه سم باید ۴۵ درجه باشد. بهترین امتیاز نمره ۵ می باشد البته در شکم اول نمره ۷ مناسبتر است. بیشترین نقش در اصلاح سم با مدیریت می باشد زیرا ۸۵٪ تحت تاثیر محیط بوده و ۱۵٪ وراثت پذیری دارد. همچنین ارتفاع در قسمت پاشنه سم (HEEL DEPTH) هر چه بلند تر باشد مطلوب تر می باشد نمره مطلوب برای این صفت ۹ است.

ب) استقرار پاها از دید پهلو (REAR LEGS SIDE VIEW)

می بایست خط عمومی از ناحیه THURL رسم کرده سپس وضعیت مفصل خرگوشی را نسبت به آن خط می سنجیم در پاها ی خیلی عمومی احتمال بیماری تورم مفاصل (کراپ) وجود دارد و در پای دامی فشار بیشتر روی سم بوده و در نتیجه فرسایش سم بیشتر دیده می شود

۲۰

ب) عرض لگن در ناحیه استخوان های (PIN WIDTH)

منظور مقدار عددی فاصله بین دو برجستگی عقبی استخوان های PIN در دو طرف دم می باشد. در تلیسه ها این فاصله حداقل باید ۱۶ سانتی متر باشد. در شکم اول ۱۸ تا ۲۰ سانتی متر و در شکم سوم ۲۳ تا ۲۴ سانتی متر مناسب است.

ج) طول کپل (RUMP LENGTH)

منظور فاصله بین دو برجستگی کناری استخوان های HIP و PIN می باشد. در تلیسه ها ۴۳ تا ۴۵ سانتی متر؛ در شکم اول ۴۹ تا ۵۰ سانتی متر و در شکم دوم ۵۴ سانتی متر به بالا مناسب است.

۲۱

گاوهایی که دچار لنگش شده اند

۶۵٪ کاهش تولید دارند؛ ۱۰٪ به هزینه کارگری اضافه میکنند؛ ۹٪ کاهش وزن دارند؛ ۸٪ حلیفت می شوند؛ ۵٪ به مشکلات تولید مثلی آنها اضافه می شود و ۳٪ به هزینه های تامین دارو و درمان اضافه می کنند.

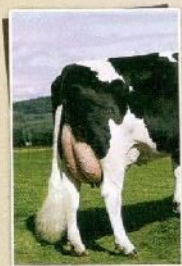
زمان مناسب برای سم چینی؛ در هنگام خشکی یا زمان کاهش تولید (زیر ۲۰ کیلو گرم شیر) می باشد. بهترین زمان پس از زایمان در اتاق زایش است.

۵ - سیستم پستانی گاوی (MAMMARY SYSTEM)

که شامل صفات زیر است

مجموعه سیستم پستانی مربوط می شود به صفات متعدد پستانی مثل

- اتصال جلوی پستان
- بافت نگهدارنده میانی پستان
- ارتفاع عقب پستان
- عرض عقب پستان
- عمق پستان
- طول سر پستانک ها
- استقرار سر پستانک های جلو
- استقرار سر پستانک های عقب

۲۲

منظور میزان انحنا یاها در ناحیه مفصل خرگوشی است یاها یا داسی شکل هستند یا راست یا بین این دو که بهترین می باشد نمره ۵ مطلوب است (عمودی کمتر از ۵ و داسی بیشتر از ۵)

ج) استقرار یاها از دید عقب REAR LEGS VIEW

در این صفت میزان تمایل یا چرخش مفصل خرگوشی به سمت داخل از منظره عقب بررسی می شود. اگر مفصل خرگوشی کاملاً به سمت داخل متمایل شده و به هم نزدیکتر شده باشند نمره ۱ این وضعیت باعث می شود که هنگام راه رفتن بافت پستان آسیب ببیند پس حد مطلوب این صفت نمره ۹ می باشد.

در این صفت پاهانسیب به شخص ناظر باید موازی و عمود باشند.

۲۱

ارتفاع اتصال عقب پستان (REAR UDDER HEIGHT)

منظور فاصله از زیر ناحیه فرج تا شروع اتصال چین خوردگی پشت پستان می باشد و هر چه این فاصله کمتر باشد مطلوب تر است. اندازه های مطلوب این صفت در شکم اول ۱۸ تا ۲۳ سانتی متر و در شکم دوم ۲۸ تا ۳۰ سانتی متر می باشد.

عرض پستان عقب (REAR UDDER WIDTH)

فاصله بین دو چین خوردگی پشت پستان در دو طرف یاهای حیوان مورد نظر است هر چه این فاصله بیشتر باشد بهتر است شکم اول ۱۷ تا ۱۸ سانتی متر

عمق پستان (UDDER DEPTH)

فاصله انتهایی کف پستان را از مفصل خرگوشی در نظر می گیرند بهترین فاصله ۵ تا ۷ سانتی متر بالای مفصل خرگوشی است نمره مطلوب ۵ می باشد.

عمق پستان تابع قله، دوره شیر واری، لیگامانها و عرض پستان می باشد.

۲۴

اتصال پستان جلو (FORE UDDER ATTACHMENT)

برای ارزیابی این صفت به قوی بودن عضلات و رباط هایی که پستانک های جلو را به شکم متصل می کنند توجه می شود اتصال قوی پستان های جلو سبب می شود که گاو دیرتر حذف شود.

نمره مطلوب برای این صفت ۸ و ۹ می باشد.

بافت نگهدارنده میانی پستان (LIGAMENT SENSORY)

لیگامانی که وسط پستان را به بدن وصل می کند؛ در وسط پستان شکافی ایجاد می کند که هر چه این شکاف عمیق تر باشد نشانه قوی تر بودن اتصال است.

کد مطلوب این صفت ۹ می باشد (۸ تا ۹ سانتی متر یا ۴ انگشت عمق شکاف)

۲۳

طول سر پستانک ها (TEAT LENGTH)

طول ایده آل در حدود ۴ تا ۵ سانتی متر است معمولاً سر پستانک های جلو کمی بلند تر از عقب است.

استقرار سر پستانکهای جلو (FRONT TEAT PLACEMENT)

در بهترین حالت سر پستانک ها باید کاملاً عمودی و در مرکز کارتیه قرار گرفته و هیچگونه انحرافی به چپ راست جلو یا عقب نداشته باشند. فاصله مناسب بین سر پستانک های جلو ۱۵ تا ۱۶ سانتی متر و کد مطلوب آن ۵ می باشد.

استقرار سر پستانکهای عقب (REAR TEAT PLACEMENT)

در بهترین حالت سر پستانک ها باید کاملاً عمودی و در مرکز کارتیه قرار گرفته و هیچگونه انحرافی به چپ راست جلو یا عقب نداشته باشند. فاصله مناسب بین سر پستانک های عقب ۸ تا ۹ سانتی متر و کد مطلوب آن نیز ۵ می باشد. فاصله مطلوب بین سر پستانک های جلو تا عقب ۱۲ سانتی متر است.

خصوصیات شیرواری

(DAIRY NESS - DAIRY FORM - DAIRY CHARACTER)

مجموعه ای از دیگر صفات ظاهری و خصوصیات ثانویه جنس ماده که شامل کلیه صفات از نوک پوزه تا انتهای دم در بدن گاو شیری میباشد. نظیر فرم سر کشیدگی سر و گردن؛ برجستگی دنده ها فراخی دنده ها کشیدگی بدن حیوان و فربه نبودن گاو (بخصوص در نواحی HIP و PIN رانیز شامل می گردد. به گاوهای زمخت و فربه کمترین امتیاز و به گاوهای خوش فرم و کشیده حداکثر نمره تعلق می گیرد. این صفت در مقایسه با دیگر صفات بیشترین رابطه را با تولید شیر دارد.

برخی بیماری های مهم ژنتیکی در گاو

بیماری	مفهوم	ناقل بیماری نیست	ناقل بیماری هست
Deficiency of Uridine Monophosphate Synthase (DUMPS)	نقص در سنتز پورین های مونوفسفات که باعث اسهال و گاهی در دام می شود	TD	DP
Bovine Leukocyte Adhesion Deficiency (BLAD)	حساسیت به بیماری های عفونی	TL	BL
Red hair Color	موی قرمز	TR	RC
Complex Vertebral Malformation (CVM)	تشکیل ناقص مهره ها و بد فرم شدن ستون فقرات	TV	CV

BULLDOG (BD) بولداگ مانند (لژاد سنگ)
Dwarfism کوتولگی
Imperfect Skin (IS) تشکیل ناقص پوست
Male - Food (Syndactylism) (MF) سم فاطری
Prolonged Gestation (PG) طولانی شدن دوره آبستی
Hairless (HL) طاسی

گردآوری: مسئول کمیته فنی اتحادیه گاوداران خراسان رضوی (مهندس نوروزیان)

لطفاً با ارائه نظرات، پیشنهادات و انتقادات خود ما را در انجام خدمات بیشتر و مفیدتر یاری نمایند. راههای ارتباطی شماها ما: شاهی: مشهد - خیابان امامت - تیش امامت ۱۳ - پلاک ۲ - طبقه اول - اتحادیه گاوداران خراسان رضوی تلفن: ۶۰۶۵۵۶۳ - ۶۰۶۹۹۰۸ - ۶۰۴۰۵۲۲ - (۰۵۱۱) پورتال: ۶۰۵۱۰۹۲ - (۰۵۱۱)

www.KDFU.org KDFU68@yahoo.com

بخشی از فعالیت های کمیته فنی اتحادیه گاوداران خراسان رضوی

- تهیه و توزیع خوراک دام مورد نیاز گاوداران و اعضاء
- تامین نهاده های مورد نیاز عملیات تلقیح مصنوعی (کانتیر حمل ازت مایع، ازت مایع، اسپرهای منجمد گاوی داخلی و وارداتی، غلاف، دستکش و ...)
- ارائه خدمات فنی (جیره نویسی، ثبت مشخصات، رکوردگیری، ارزیابی تپ گاوها، شیری، تعیین اسپرم و مشاوره در امور مدیریت تولید مثل، تغذیه دام، اصلاح نژاد و ...)

آموزش، شامل:

- برگزاری کلاسها، دوره ها، سمینارها و همایش های فنی و تخصصی
- چاپ و انتشارات، شامل: جزوات ترویجی (بنام: گاو یار)، ترجمه و چاپ کتب تخصصی و فصل نامه و بولتن علمی - ترویجی بنام "گاو داران" به عنوان اولین و تنها نشریه تخصصی در استان دارای مجوز رسمی از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- محاسبات قیمت تمام شده یک لیتر شیر خام و یک کیلو گرم گوشت گوساله پروار شده برای گاو دار
- واردات اسپرم و نهاده های ژنتیکی
- ارائه طرح ها و همکاری با مسئولین امور دام و سازمان جهاد کشاورزی استان در زمینه های مختلف، از جمله:
- برگزاری اولین جشنواره خوراک دام استان
- طرح برگزاری جشنواره گاو اصیل هلاشین در استان و شرکت فعال در سه جشنواره ملی گاو اصیل هلاشین ایران در سال های ۷۳، ۷۵ و ۷۹
- طرح ساماندهی توزیع علوفه بارانه ای
- شرکت فعال در نمایشگاه های دام و طیور استان هفته پژوهش

Semenzoo italy

گاوهای نر سیمین زو

ماندگار و مقاوم ، ضمان تولید اقتصادی و سود شما

semenzoo Italy / Tel : +39 0522 , 271139 Fax : +39 0522 , 271044
E-mail : Semenzoo@Semenzoo.it

اتحادیه گاوداران فرانسیسی رشوی - مشهد - بازار اعانت - نیشن اعانت ۱۴ - شماره ۲ - طبقه ۱
تلفون : ۰۵۲۲ - ۲۷۱۰۴۴ - ۰۵۲۲ - ۲۷۱۱۳۹ - فکس : ۰۵۲۲ - ۲۷۱۰۴۴

www.KDFU.org
E-mail : KDFU.68@yahoo.com